

ענת סיוטסי, העולם הזה

זיה הישראלית. שם לא רק שומעים את הקולות, שם גם רואים את התמונות והתמונות הן אלה שאינן מוקרנות במי הדורת-החדשות של הטלוויזיה בערי-בית.

הרכב נשאר במחסום

לפני שיצאתי לדרך הזהירו אותי שלא כדאי לנסוע לעזה במכונית בעלת לוחית-זיהוי צהובה של ישראל. אמרו לי שורקים אבנים על מכוניות מסוג זה.
את המכונית הישראלית שלי החניתי ליד מחסום ארו שבכניסה הצפונית לרצועת-עזה. שם, במחסום, המתין לי רכב מקומי, ובו המלווה המיועד שלי לאותו היום. בחור צעיר, דובר עברית רהוטה, תושב העיר עזה.
כשנוסעים ברצועת-עזה בתוך רכב שלוחית-זיהוי שלו היא אפורה, שעליה מוטבעת האות ע', של העיר עזה, משתרלים ככל האפשר להתרחק מכל רכב צבאי או מישטרתני הנראה באופן הקרוב או הרחוק.

מהר מאוד גיליתי שגם הנהג וגם המלווה הפלסטיני שלי רואים את כוחות-הביטחון הרבה לפני, ואז הם ממריים להיכנס לסימטה הראשונה בדרך, רק לא להיתקל במחסום, בצמיגי בוער, בהפגנה מיקרית, בחייל, או בשוטרי מישמרהגבול. כל היתקלות כזאת פירושה צרות מכל מיני סוגים.

אם בצורת בדיקת-עודות שיגרי תית, אם בחקירה, במעצר מרומן, או ב"גיוס" לסילוק מיכשולים ומחסומים, או צמיגים בוערים מן הכביש.
התחנה הראשונה בדרךנו היתה בית-חולים פרטי קטן בשם אל-אהל אל-ערבי שבבעיר. שם שכנו באותו היום חמישה מפצועי ההפגנות. כולם נפגעו מיירות. הותר לי לדבר עם הפצועים רק אחרי שקיבלתי אישור ממי נהל בית-החולים בעצמו.

הפצועים כולם סירבו להודות בשם, איש מהם לא הסכים לחשוף את עצמו בפני המצלמה. אף אחד מהם לא היה מוכן להודות שהשתתף בהפגנה באופן פעיל. לכל אחד היה סיפור אחר, שבו ניסה להסביר איך נקלע, במיקרה, לתוך ההפגנה כשהיה בדרך הביתה, או בדרך לקרוא לאחיו הקטן, או סתם עמד ברחוב במיקרה, ואז חטף את היריה שפצעה אותו.

יותר מאוחר הסבירו לי שכוחות הביטחון אוספים את תעודות-הזיהוי של כל הפצועים המאושפזים בבתי החולים, ואלה נקראים אחרי שיתורם מבית-החולים לחקירה, ולעיתים קרובות אף נעצרים לתקופות שונות בגלל השתתפותם בהפגנות. לא קשה היה לי הבחין כפחד שניכט מעיניהם כאשר ניסו לענות על שאלות.

אין כניסה לעיתונאים

אחרי הסיוור הציע המארח-מלווה שלי שניסע לבית-החולים הגדול של עזה, ש'פא. מאוחר יותר באותו היום הסבירו לי ששמו של בית החולים שהיר, שפרושו מי שופט במילחמת-קודש. ליד הכניסה הראשית לבית-החולים עמדו כמה חיילי-צה"ל חגורים בחגור מלא, שנישקם ניצב לגופם, וברוך ברקקנות את כל הבאים. היה ברור שהם לא יתנו לעיתונאים להיכנס פנימה.

צה"ל, כך סיפרו לי רבים ביומיים שהייתי שם, נכנס ביום השישי לתוך בית-החולים. היו שם יריות, אמרו,

מאז אותו היום "כבוש" בית-החולים על-ידי הצבא.
הקפנו את החומה המקיפה את בניין בית-החולים. כל השערים האחרים היו סגורים על מנעול ובריה. לא היתה שום אפשרות להיכנס פנימה מבלי לעבור את בדיקתם של החיילים. המכונית לנסוע ברחובות. התנויות היו

סגורות. שערי-הכרז של הבתים היו גם הם מוגפים.
בפנות הסימטות היו התגודדות קטנות של בחורים צעירים. מעט ילדים קטנים נראו ברחובות השוממים. תחבורה ציבורית לא נראתה. גם מיסד פר המכוניות הפרטיות היה קטן ביותר. המיסעדות ובתי-הקפה היו גם הם סגורים לחלוטין. ובאוור היה מת. הרבה מת.

מרי פעם אפשר היה לשמוע רעש מנוע של רכב מתקרב וחולף במהירות. אלה היו המכוניות הצבאיות שדהרו ברחבי העיר. לעיתים, כשהצצתי תוך כדי נסיעה לעבר סימטה צדדית, יכולתי להבחין שיש לרוחבה מחסום אבנים, שלידו עמדו כמה נערים וילדים קטנים.

ברחוב אחר ראיתי קבוצה של חיילים הולכים בטור עורפי, כשהנשק שלוף לפנים, והם מנסים להכריח את בעלייהחנות לפתוח אותן. זה לא הועיל במיוחד. אלה היו פותחים את החנות וסוגרים אותה מיד אחרי שהחיילים הסתלקו והמשיכו בדרך. כאחד הרחובות הראשיים עצרנו ליד מישרו של עורך-הדין חאלד אל-קיררה, תושב האן-יונס, שמישרו נמצא בעיר עזה. הוא סיפר לי כי כלילה הקודם ניתק הצבא את החשמל לכל העיר מן השעה 10 בלילה, שהחייילים ירו גזז מדמיע לכל עבר, שאיש לא העז לצאת מפתח-הבית.

ניסיון להבין ממנו מה גרם לגל-ההפגנות האחרון, שהיה החמור ביותר בשנים האחרונות, לא צלח. הוא ניסה להסביר לי שאין התקרמות במצב, שיתם השילטונות נעשה גם יותר וקשה יותר מאשר בעבר. רבים מן התושבים נעצרו או גורשו ועל התושבים מוטלים מיסים גבוהים ביותר, לעיתים קרובות ללא כל קשר לגובה ההכנסה שלהם. טענה זו, אגב, חזרה שוב ושוב בחלק גדול מן השיחות שניהלתי באותם יומיים בעזה.

המידע עובר שם במהירות. הדברים נודעים, ומייד נוספים להם פירושים ופרשנויות. התבטאויותיו של יצחק רבין, כי בימי כהונתו כשר-ביטחון עשה בשטחים יותר מאשר עשו שרי הליכוד בימי-שילטון הליכוד, לא הוסיפה לו תומכים בקרב הפלסטינים בעזה. למרות שרבים אלה לא פורסמו בעיתונים היוצאים לאור בירושלים

ציוד שמן על הכביש הראשי, המוביל לאור רך הרצועה ובקצה המיזרחי של העיר עזה, שפכו התושבים שמן על הכביש, כדי

המיזרחית והמופצים בעזה, הם מוכרים בקרב התושבים.

20 השנים הבאות

א"חננו, אמר לי עורך-הדין אל-קיררה, "נמצאים עכשיו ב"שנה הראשונה של 20 השנים הבאות. 20 שנה עברו מאז הכיבוש ב-1967 במלחמת ששת-הימים, והשנה זו השנה הראשונה של 20 השנים הבאות. "מה יש לנו? — מעצרים, גירושים, לא נותנים לנו לייצא את הסחורה שלנו. הישראלים רוצים לשנות אותנו, ולהפוך אותנו לפועלים בישראל שינצו את הרחובות ואת המיסעדות, הם רוצים שנעזוב את הארמה שלנו. אבל אנחנו לא נעזוב.

"החיים כאן רעים. אין שום יחסים בין התושבים לבין הברי-המועצה, שאותם מינו השילטונות, לכן גם אי-

לגרום להתחלקות הצמיגים. ליד שלולית השמן הבעירו צמיגים ויצרו מחסום בוער על הכביש. ליד המחסום נראו תושבים מעטים. שמן נוסף למדורה.

חי בין החיילים לבין האבנים המת-עופות.
"הם לא מתייחסים אלינו כאל בניי אדם," הוא אמר. "איך אפשר לעשות דיווחים על המתרחש בעיר עזה ובמקומות אחרים ברצועה. זה לא היה דבר כזה? איך אפשר כך להשאיר פצוע עד שכל הרם זורם ממנו? אף אחד בעולם לא נתקל בתופעות כאלה של כיבוש."

מספר עורך-הדין אל-קיררה:
לפני יומיים ניסו לפתוח בכוח חנויות במרכז העיר. אצלכם היתה שביטה במשך חודשיים ברשות-השירות. מישהו ניסה להחזיר אותם לעבודה בכוח? מישהו ירה בהם ב"נשק? למה מכריחים אותנו לפתוח את החנויות ולכלוא את רגשותנו? למה שאנחנו לא נוכל לבטא את מה שאנחנו מרגישים על מה שנעשה לנו? איזו מין דמוקרטיה זו?

המשך הדיווח בעמוד 36

ענת סיוטסי, העולם הזה